

Historie van de Elburger vissersvloot

Een 'pil' van 416 pagina's alleen over de vissersvloot van Elburg. Een klus die auteur W. van Norel al in 1980 startte. Het boek heeft een heel aparte opzet. Het begint met de beschrijving van de EB 1 en eindigt met de beschrijving van de EB 72. Vanaf 1882 kregen alle vissersvaartuigen een letter- en cijfer aanduiding en vanaf dat moment kreeg de auteur vaste aanknopingspunten om de geschiedenis van schepen en hun eigenaars te achterhalen.

Het eerste waar ik in dit fraai uitgevoerde boek naar zocht, was een beschrijving van de EB 29 die door Jan van Triest in 1919 bij De Haas in Monnickendam moest zijn gebouwd. Ik lees: "Het vaartuig was in 1920 gereed en kostte 2500 gulden 'exclusief de zeilen'. In hetzelfde jaar kocht Van Triest een huis in de Ellestraat voor 5500 gulden. Jan van Triest kon tweeduizend gulden contant betalen, zodat er een schuld overbleef van zesduizend gulden. De slechte resultaten in de visserij noodzaakten Van Triest om de botter in 1924 te verkopen aan Andries Flear uit Lemmer (LE 21). Hij kreeg er nog slechts 1800 gulden voor. Het nummer 29 was vanaf dat moment enige tijd vacant. Van Triest ventte vanaf die tijd met vis....."

Enkele pagina's verder lees ik: "In de periode 1924 tot 1946 viste Andries Flear (1888-1968) uit Lemmer met de voormalige EB 29 onder het nummer LE 21. Zijn zoon Jan (geb. 1920) wist zich over de historie van deze botter nog enkele interessante details te herinneren:

"Ik kan me nog vaag herinneren dat mijn moeder me aan de hand heeft mee-

genomen, toen vader voor de eerste keer met de Elburger botter in de haven kwam. Toen vader de schuit in Elburg ophaalde, kreeg hij van verschillende vissers aldaar te horen dat de botter slecht zeilde. Kort na aankoop heeft vader de zwaarden vervangen en de botter van een ander tuig voorzien. Dat had meteen resultaat, want tijdens de Lemster kermisweek (begin augustus) won vader in de categorie 'botters' meteen de eerste prijs met een hardzeilwedstrijd. Vader was een behendige zeiler. Vlak na de oorlog won vader nog een zeilwedstrijd met de botter. Als prijs kreeg hij een grote wimpel. (Deze wimpel is nog in bezit van de huidige eigenaar Jaap Kramer, WdB).

Aan de botter zijn diverse keren timmerbeurten uitgevoerd. Vader ging meestal naar de werf van Wiebrands in Hindeloopen.

Kort na de oorlog werd de botter verkocht aan de heer Kuipers uit Groningen en op de werf van Westerdijk te Eernouwe omgebouwd tot botterjacht. De nieuwe eigenaar doopte het vaartuig om tot *Piternella*. Enkele jaren later werd het botterjacht grondig opgetim-

merd op de werf van Kok te Huizen.

Het was de bedoeling dat het vaartuig naar Engeland zou worden verkocht, maar op het laatste moment ging deze transactie niet door. In 1960 kocht Jaap Kramer uit Haarlem de voormalige EB 29. Hij is tot op heden nog steeds eigenaar van het botterjacht."

Als ik dit lees komt er een stuk nostalgie bovendien. Ik wil het stukje graag aanvullen.

De heer Kuipers had het botterjacht inmiddels verkocht aan de familie Hulsmann uit Aerdenhout. Vanuit Durgerdam werd er ca. 10 jaar mee op het IJsselmeer gezeild. Wegens tijdgebrek bleef het schip steeds vaker voor de wal liggen.

Jaap Kramer moest, in opdracht van een Engelsman, een traditioneel schip zoeken en vond enkele jachtbotters. De koop ging uiteindelijk niet door, maar hij zag mogelijkheden in het exploiteren van de *Piternella*. Het zou een van de eerste charterschepen worden.

Jaap Kramer kon in het begin, voor het onderhoud, terugvallen op leden van de Zeeverkennergroep waarvan hij indertijd schipper was. Zo kwam ik als zeeverkenner in 1960 aan boord van de *Piternella*.

We hebben altijd hard aan het schip gewerkt en er werd veel met gasten gezeild. Op mijn twintigste mocht ik me schipper noemen en had de verantwoordelijkheid over maximaal tien gasten. Toen had je al een redelijk seizoen als je tien weken zeilde.

Voor onderhoud lag de botter 's winters meestal bij Oost in Harderwijk. Ik werkte dan enkele maanden dagelijks mee en leerde het branden, smeden en breeuwen van Oost Sr. Per jaar ging er alleen al zo'n vijftien liter lak op al het eikenhout.

Eigenlijk mag ik stellen, dat toen de basis werd gelegd voor het opzetten van de Spiegel der Zeilvaart in 1977!

Terug naar het standaardwerk over de Elburger vloot. Het is geweldig wat hier is gepresteerd! Dankzij een personenregister en een vaartuigenregister kom je snel waar je wezen wilt.

Achterin het boek is een katern met kleurenfoto's opgenomen. Het geeft een impressie van de activiteiten die in de laatste twee decennia op het terrein van het behoud van Zuiderzeecultuur in Elburg is gerealiseerd.

Zo zal iedereen die ooit iets met Elburger vissers of hun schepen te maken heeft gehad, direct gaan zoeken en lezen. Van harte aanbevolen!

Wim de Bruijn

Er zijn 2000 exemplaren van het boek gedrukt en het kost f 45,- excl. portkosten. Lezers kunnen het schriftelijk bestellen bij het secretariaat van de oudheidkundige vereniging Arent thoe Boecop, postbus 117, 8080 AC Elburg.